

## OBVESTILO O RAZISKAVANJU PLEISTOCENA V RADOVLJIŠKI KOTLINI

*Anton Grimšičar*

V zvezi z gradnjo hidroelektrarn na Savi je pričel docent D. Kuščer tudi z geološkimi raziskavanji pleistocena v radovljiški kotlini. Pregledal je dolini obeh Sav od Javornika pri Jesenicah in od Obrn nad Bohinjsko Belo preko Radovljice do Globokega pri Otočah. Ugotovil je, da so čelne morene pri Radovljici odložene na starejšo — šmidolsko — prodnato teraso, medtem ko pokriva mlajšo — radovljiško — teraso ledeniškokorečni prod, iz katerega gledajo morenske kope. Pri nadaljnjih preiskavah sva ugotovila, da glina ob Jezernici (odtok Blejskega jezera) ni miocenska sivica, kot je vrisano na Vettersovi karti (1933), ampak pleistocenska jezerska glina. Tudi ob Savi Bohinjski najdemo pri Ribnem pasovito glino, ki jo je ledenik lepo nagubal.

Pozneje sem vse področje ponovno pregledal in pri tem ugotovil še več drugih dejstev, ki jih ne moremo spraviti v sklad z opazovanji Ampfererja in Brücknerja. Na več mestih nahajamo razen spodnjih in zgornjih moren manj tipične srednje morene, ki verjetno pripadajo nekemu poledenitvenemu sunku s hitrim umikom. Pod temi neizrazitimi srednjimi morenami in nad njimi se pojavljajo ob Savi Bohinjski lepe pasovite gline. Pod srednjimi morenami opazujemo ponekod v pasovitih glinah rahle fleksure in prelome, ki so zelo verjetno posledica ledeniškega pritiska. Kjer ni srednjih moren, je v pasovitih glinah okrog pol metra debel pas močno zgrbančene gline.

Ob Savi Dolinki so razviti namesto pasovitih glin peski in deltaste plasti ravno tako v dveh serijah, ki jih ločijo sledovi srednjih moren. Mlajši zasip torej ni tako enoten kot je mislil Ampferer (1917), ampak je sestavljen iz različnih pleistocenskih sedimentov, delno celo starejših od spodnjih moren. To kaže, da moramo v radovljiški kotlini razlikovati več poledenitev ali vsaj poledenitvenih sunkov.

Tudi v dolini Radovine zasledimo trojne morene z vmesnimi plastmi proda, peska in pasovitih glin. V Krnici so pasovite gline pod srednjimi morenami zaradi pritiska ledenika ledenika premaknjene. Morenske nasipe, ki izvirajo od dolinskega ledenika, sem našel tudi v suhi dolini »Na poljani« med Radovino in Dolinsko Savo. Radovinski ledenik je bil mnogo krajši od bohinjskega ledenika.

Ob Savi Dolinki so morene redke. Morenski nasipi, ki segajo do bregov doline Radovine, predstavljajo skrajne morene dolinskega lede-

nika. Da bi segal dolinski ledenik dalje od Žirovnice, ni nobenih jasnih znakov.

Obseg največje poledenitve nakazujejo feretizirane morene na obrobju radovljiške kotline in eratski bloki v dolini Save. Navzdol od Otoč in Kamne gorice nisem našel sklenjenih ostankov moren in blokov. Ostanke svežih moren brez zaključnih čelnih nasipov pa najdemo celo dober kilometer naprej, kakor navajajo dosedanji raziskovalci.

Na podlagi teh ugotovitev moremo glacialne in interglacialne pleistocenske sedimente v savski dolini primerjati s stanjem, ki ga je ugotovil Winkler (1926) v soški dolini na Tolminskem in Srbik (1941) v dravski dolini na Koroškem.

Pri določitvi pripadnosti sedimentov nam bo delno pomagala pelodna analiza. Več podatkov o tem bo dalo novo odkritje pasovitih glin v glinokopu Bobovek pri Kranju, kjer so našli v pesku med pasovito glino fosilne ostanke pleistocenske favne.

VAŽNEJŠI POPRAVKI — IMPORTANT CORRECTIONS

Stran Page	Vrsta Line	Čitaj pravilno Read correctly	namesto instead of
12	6	H a c q u e t	H a q u e t
34	44	prospecting	proscpecting
35	25	description	discription
35	47	geologically	geoloically
36	17	H a c q u e t	M a q u e t o
36	18	izpusti — leave out	M a q u e t o
68	11	v glavnem v laškem	v glavnem laškem
81	11	locally	localy
85	45	one observes	on observes
89	22	embedded	ambedded
99	22	roženca	rogovca
100	8	apnenci z	apnenci in
117	18	structure	pattern
117	42	is crossed	in crossed
133	47	It has	In has
260	5	Geolo-	geolo-
272	7	razdeljeno	radzdeljeno
274	28	psilomelana	psilomena